

การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อการปรับตัว
ของผู้ป่วยจิตเภท อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

นางสาวศิริพรรณ พวงแก้ว

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E 2412137x

A STUDY OF USING FAMILY COUNSELING PROGRAM ON ADAPTATION
OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, AMPHAWA DISTRICT,
SAMUTSONGKHRAM PROVINCE

Miss. Siripan Puangkaew

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Department Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

ศิริพรรณ พวงแก้ว : การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อการปรับตัว
ของผู้ป่วยจิตเภท อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. (A STUDY OF USING FAMILY
COUNSELING PROGRAM ON ADAPTATION OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS,
AMPHAWA DISTRICT, SAMUTSONGKHRAM PROVINCE) อ.ที่ปรึกษาโครงการ
อิสระหลัก : อาจารย์ ดร.รังสิมันต์ สุนทรไชยา, 154 หน้า.

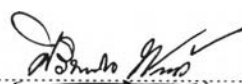
การศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของ
ผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยจิตเภท
และครอบครัว จำนวน 20 ครอบครัว ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ในพื้นที่
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย โปรแกรมการให้คำปรึกษา
ครอบครัว แบบสัมภาษณ์การปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภท และ แบบวัดการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว โดย
เครื่องมือทั้ง 3 ชุด ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการ
พยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จำนวน 3 ท่าน ได้วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดสัมภาษณ์การ
ปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภท และ แบบวัดการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้ง 2 ฉบับเท่ากับ .89 และ .86 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบที (Paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

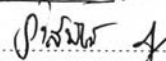
คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภทหลังได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว
มากกว่าก่อนเข้ารับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 10.893, p < .05$)

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาหลัก

5077816036 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING
 KEYWORDS : FAMILY COUNSELING/ ADAPTATION / SCHIZOPHRENIC PATIENTS
 SIRIPAN PUANGKAEW : A STUDY OF USING FAMILY COUNSELING
 PROGRAM ON ADAPTATION OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS,
 AMPHAWA DISTRICT, SAMUTSONGKHRAM PROVINCE.
 INDEPENDENT PROJECT ADVISOR :RANGSIMAN SOONTHORNCHAIYA,
 Ph.D., 154 pp.

The purpose of this one group pretest – posttest study design was to compare adaptation of schizophrenic patients before and after receiving family counseling program. The samples of 20 schizophrenic patients, were recruited according to the inclusion criteria and living in community, Amphawa district, Samutsongkhrum province. The instruments consisted of family counseling program, The Adaptation Inventory and Chulalongkorn Family Inventory. These instruments were tested for content validity by three experts. The reliability of The Adaptation Inventory and Chulalongkorn Family Inventory were reported by Cronbach’s alpha coefficient as of .89 and .86, respectively. Data were analyzed using mean, standard deviation and paired t – tests.

The major finding was as follows :

The mean score of adaptation of schizophrenic patients who received the family counseling program was significantly greater than that before. (t = 10.893, p< .05)

Field of study. Mental Health and Psychiatric Nursing.
 Academic year 2008

Student’s Signature *Siripan Puangkaew*
 Advisor’s Signature *Rangsiman Soonthornchaiya*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งได้ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางในการศึกษา เป็นทั้งแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่น ตลอดจนให้ความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจ ผู้ศึกษาตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ผู้ศึกษากราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานกรรมการ สอบ อาจารย์เอื้ออารีย์ สาริกา กรรมการสอบ ที่ให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาในครั้งนี้ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประนอม รอดคำดี และอาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา ที่ให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้งคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในการพัฒนา ตนเอง รวมทั้งให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ ใช้ในการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณสาธารณสุขอำเภอมัว เจ้าหน้าทีสถานีอนามัยในอำเภอมัว และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งขอขอบพระคุณ ผู้ป่วยและญาติทุกท่านที่เห็นความสำคัญ สละเวลาและให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีอยู่ในโครงการศึกษาอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอบอบ แต่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภททุกท่าน ให้มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา.....	8
ขอบเขตการศึกษา.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับผู้ป่วยจิตเภทและการพยาบาล.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว.....	26
โครงสร้างของครอบครัว.....	38
บทบาทของพยาบาลในการพัฒนาการปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภท ในชุมชน.....	49
แนวคิดการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	53
เทคนิคการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	60
โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อการปรับตัวของผู้ป่วยจิตเภท.....	72
งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง.....	74
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	76
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	77
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	78
ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา.....	84
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
สรุปการศึกษา	110
อภิปรายผล	110
ข้อเสนอแนะ	122
รายการอ้างอิง	127
ภาคผนวก.....	134
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ.....	136
ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	137
ค แบบฟอร์มพิกัดสิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	140
ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	141
จ ตัวอย่างโปรแกรมให้คำปรึกษาครอบครัว.....	145
ฉ ตารางการดำเนินกิจกรรมการให้คำปรึกษา.....	153
ประวัติผู้ศึกษา.....	154

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	96
ตารางที่ 2	100
ตารางที่ 3	101
ตารางที่ 4	102
ตารางที่ 5	103
ตารางที่ 6	104
ตารางที่ 7	105
ตารางที่ 8	106